

De Morgenster 4 juli 2021
Overstapdienst en pelgrimszegen
Thema: 'Eén grote familie'

Het motto van deze dienst is 'Eén grote familie'. Een titel die te danken is aan het aanstekelijke gelijknamige liedje dat eerder deze dienst geklonken heeft. Het was een suggestie van één van de jongeren die vanmorgen centraal staan. We hebben dat lied tot ons gekregen met een prachtige collage foto's en filmpjes er bij, om er vrolijk van te worden – als één grote familie. Ook het moment van de pelgrimszegen roept iets op van een grote familie zijn, een familie met opgroeiende kinderen die op een gegeven moment gaan uitvliegen en aan wie je dan het beste mee wilt geven: Gods zegen. Dit alles is waardevol maar het is niet het hele verhaal. Het is tot nu toe, om met de apostel Paulus te spreken, melk geweest en geen vast voedsel.

We moeten wat dieper insteken. Want net als in elke familie zijn we niet hetzelfde. Sommige mensen willen harder lopen dan we nu doen. Anderen vinden dat het juist te hard gaat. Ga er maar eens aanstaan om dat allemaal bij elkaar te houden.

Naast de melk van het vrolijke filmpje hebben we het vaste voedsel van het bijbelverhaal van vanmorgen. Dat is een verhaal dat ons ook met andere dingen confronteert. In dat verhaal is sprake van een breuk. Van elkaar niet kunnen ontmoeten.

Jezus keert in dat verhaal kennelijk na lange tijd terug naar Nazaret waar hij is opgegroeid. De mensen kennen het gezin waaruit hij stamt: ze kennen Maria zijn moeder. Ze kennen zijn vier broers: Jacobus en Joses en Juda en Simon. Ze kennen zijn zusters. Maar niet alleen dat, ze kennen hem ook als de timmerman. Nu echter komt hij in een totaal andere rol in Nazareth terug.

Van de timmerman is geen spoor meer terug te vinden, hij geeft nu onderricht in de synagoge. Ze herkennen hem gewoon niet meer terug.
Misschien is het een beetje te vergelijken met wat er gebeurt als een kind uit huis gaat, een tijd gaat studeren en werken, misschien wel in het buitenland, en dan na een hele tijd terugkeert. Hij of zij is veranderd.
Laten we er van uit gaan dat ouders in staat zijn om dat een plek te geven.
Dat ze meegroeien met alle veranderingen.
Maar zo is het niet bij de dorpsgenoten van Jezus in Nazaret.
Ze nemen aanstoot aan hem. Ze lusten hem niet meer.
Was hij bij hen gebleven als de timmerman dan was er niets aan de hand geweest.
Ze zijn niet in staat een nieuw beeld van Jezus te ontwikkelen.

Deze scène is een enorm contrast met enkele andere verhalen eerder in het Marcusevangelie die spelen in Kapernaüm. Daar is Jezus nieuw binnen gekomen.
En de mensen staan open voor hem, voor zijn woorden en voor zijn daden!

Maar er is nog meer. Jezus vat de situatie zo samen: *Nergens wordt een profeet zo miskend als in zijn eigen stad, onder zijn verwanten en huisgenoten'*
Is Jezus dan ook miskend onder zijn verwanten?
Dus niet alleen onder zijn stadsgenoten maar ook in het gezin, het grote gezin waar hij uit stamt? Jazeker!
Een maand geleden ging het hier over het verhaal waarin zijn verwanten Jezus kwamen halen omdat ze dachten dat hij gek geworden was.
Ze wilden hem laten opnemen.
Dat verhaal eindigde met deze zin: *'iedereen die de wil van God doet, die is mijn broer en zuster en moeder'*.

Zo staan we opeens met beide benen op de grond. De evangelist Markus heeft er weet van dat Jezus heus niet door iedereen meteen positief gewaardeerd werd.
Jezus staat in Marcus hoofdstuk 6 volop als mens onder de mensen, in het midden van die mensen die hem eigenlijk het meest nabij zouden moeten zijn.
Je kunt een cirkel tekenen met in het midden Maria, zijn moeder, dan zijn vier met name genoemde broers en zijn niet bij name genoemde zussen, vervolgens de mensen uit zijn vaderstad en als we nog verder doorlezen de mensen in de omliggende dorpen.
Het is een pijnlijke cirkel: zij die het meest in het midden staan hebben de meeste moeite met Jezus.

Degenen die Jezus het liefst zouden opsluiten zijn *nota bene* zijn directe verwanten.
Van je familie moet je het maar hebben!
De mensen uit Nazareth die hem kennen als de timmerman kunnen ook niet verder kijken dan dat.
'Waar haalt hij dat allemaal vandaan'? is hun vraag.
Wij kennen het antwoord: 'uit de heilige Geest'.
Maar de mensen uit Nazareth kunnen dat niet zien.

Toen vroeg ik mij dit af: is er soms enige afstand nodig om een goed oordeel te vormen over het diepste wezen van een mens? Dit raakt ook onze visie op Jezus.

In de afgelopen halve eeuw hebben we Jezus heel erg dichtbij gehaald.
Als kameraad of als leraar van wijsheid.

Kan het zijn dat we dan net als de inwoners van Nazareth te dicht op Jezus blijven zitten?
Geven we ons zo wel gelegenheid om iets van het vreemde en heilige te ervaren waarvan alle evangelisten, en niet alleen Johannes, getuigen?

In Nazareth stond men niet open voor een wonder.

Men redeneerde vanuit wat men reeds kende. Vanuit het verleden dus.

Dat er in de kracht van de Geest iets nieuws zou kunnen ontstaan behoorde niet tot de mogelijkheden: eens een timmerman altijd een timmerman.

Hoe zit dat met ons? Laten wij het nieuwe en verrassende dat in de kracht van de Geest kan gebeuren wel toe?

Dat klinkt wat verwijtend, daarmee kunnen wij de zomermaanden niet ingaan.

We hebben een andere toon nodig. Een meer positieve benadering.

Laten we het zo verwoorden: geloof en kerk in de kracht van de Geest durft per definitie nieuwe dingen te denken. Een timmerman kan een leraar van wijsheid worden.

Een veroordeeld mens tot aan het kruis blijkt de toegang tot God de Vader te zijn.

Geloven in de kracht van de Geest betekent: op dingen vertrouwen die we ons eigenlijk niet durven voor te stellen. Dat de liefde van God in Christus groter en breder is dan alles wat wij ons er maar van kunnen voorstellen.

Hoe we dat inzicht tot slot dan verbinden met onze eigen context, met onze eigen buurt, met alle grote vragen die op ons af komen, met hoe we concreet proberen daaraan vorm te geven in kerk-zijn, dat is een open vraag die niet met algemene recepten te beantwoorden is. Die vraag kan ik hier wel stellen maar kan ik niet beantwoorden.

Daarvoor is gesprek nodig. Ontmoeting. Daarvoor krijgen we in het nieuwe seizoen meer dan genoeg gelegenheid in een aantal huiskamergesprekken over de vraag waar wij als wijkgemeente naar toe willen. Wat ons te doen staat.

Tot slot: nu we met het bijbelverhaal verdieping hebben aangebracht keren we kort terug naar dat filmpje van Eén grote familie.

Nu beseffen we des te meer: aan elkaar geschonken zijn als broers en zussen is niet alleen een gave maar ook een opgave.

Durven we ons te laten verrassen door een ander als die veranderd blijkt te zijn?

Durven we kinderen en jongeren werkelijk toe te laten, inclusief al het nieuwe dat zij binnen brengen?

Hoe gaan we om met nieuwe gemeenteleden, ook als zij nieuwe gewoonten brengen, kritische vragen stellen?

Durven we te geloven dat de Geest ook buiten onze eigen manieren om werkt?

Soms is dat als een nieuwe geboorte, als opnieuw geboren worden.

Zoals we nu zullen zingen: *Dat wij volstromen met levensadem. En lachen: eindelijk geboren!*

Erik van Halsema